

Jean Daniélou: Η χριστιανική θεώρηση της ιστορίας

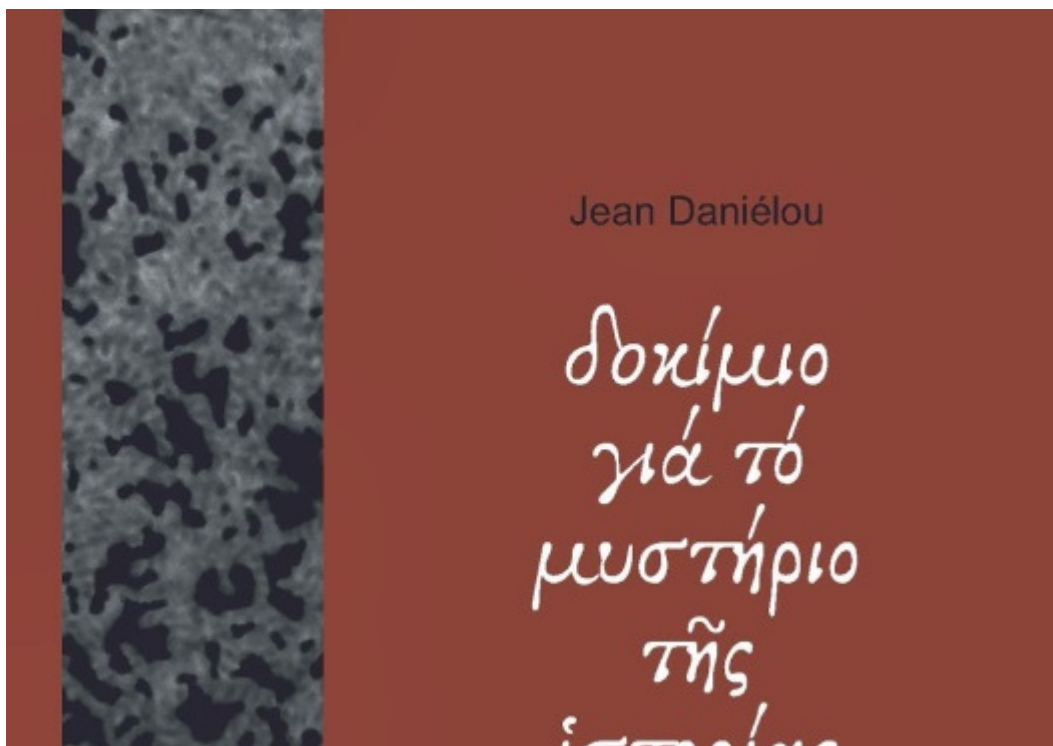
/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση:<http://bitly.com/1cmQ5hO>]

Η ρεαλιστική αυτή στάση συνάδει με την σαφέστατη συνείδηση της Εκκλησίας ότι η διδασκαλία, το έργο και η παρουσία της, εν γένει, εδράζονται στην υπαρκτή πραγματικότητα και όχι σε κάποιες δοκητικού και γνωστικού τύπου φαντασιώσεις, οι οποίες εμφανίστηκαν κατά το παρελθόν ως προσπάθειες υπερβάσεως των περιορισμών της ιστορίας.

Ο κτιστός κόσμος μας, όπως τον αντιλαμβάνονται οι αισθήσεις και όπως τον μελετά η επιστήμη, αποτελεί το πεδίο στο οποίο εισέρχεται η άκτιστη χάρη του Θεού και τον μεταμορφώνει οδηγώντας τον στην κατά χάριν τελείωση.

Η χριστιανική θεώρηση της ιστορίας, όπως επισημαίνει ο Jean Daniélou, εισάγει - πέρα από το γεγονός της ενσαρκώσεως καθ' εαυτό, το οποίο αποτελεί την κυρίαρχη ιστορική τομή- την έννοια της προόδου και του τέλους, υπό την έννοια της εσχατολογικής εκπληρώσεώς της.

Σε αντίθεση με την υπαρξιακή φιλοσοφία που προβάλλει ως προτεραιότητα την ατομική ελευθερία, στην χριστιανική θεώρηση το άτομο είναι ενταγμένο στο σχέδιο της Θείας Οικονομίας που, ως ένα αντικειμενικό σχέδιο, το υπερβαίνει. Με αυτόν τον τρόπο κυριαρχεί η κοινότητα έναντι του ατόμου, το σύνολο έναντι του μέρους.

Ο συγγραφέας εντοπίζει και αξιολογεί θετικά την διαπίστωση του Oscar Cullmann ότι κανένα ιστορικό γεγονός δεν μπορεί να υπερβεί το καθοριστικό γεγονός της Αναστάσεως του Κυρίου, η οποία αποτελεί τη βάση επί της οποίας διαμορφώνεται η σχέση μας με τον Θεό. Στην πραγματικότητα η Ανάσταση αποτελεί το σημείο που τέμνει την ιστορία στα δύο: κυριαρχία θανάτου πριν, νίκη επί του θανάτου μετά.

Το γεγονός, μάλιστα, της Αναστάσεως δεν αποτελεί ένα παρωχημένο γεγονός (Karl Barth), αλλά λειτουργεί διαρκώς ως γεγονός, που σχετίζεται με τον παρόν της Εκκλησίας, ως γεγονός που συμβαίνει κάθε στιγμή, σε κάθε Θεία Λειτουργία θα συμπληρώναμε εμείς. Μάλιστα, ο Jean Daniélou τονίζει ότι την ιστορία της σωτηρίας ολοκληρώνει η ανάσταση των σωμάτων, η δημιουργία του νέου κόσμου.

Μία από τις διαπιστώσεις που μας παραξένεψαν είναι ότι αν και ο συγγραφέας αναφέρεται συχνά με σεβασμό σε πατέρες της ενιαίας Εκκλησίας η στη διαίρεση που συνέβη κατά τον 16ο αιώνα (Μεταρρύθμιση) αποφεύγει να κάνει έστω και ένα σχόλιο, την παραμικρή αναφορά, στην ορθόδοξη Εκκλησία.

Στην προσπάθεια να εντοπίσει την αρχή της ιστορίας, ξεκινά από τη δημιουργία του κόσμου και όχι από ένα επιμέρους επεισόδιό της. Έτσι η εικόνα που έχουμε είναι συνολική και όχι περιορισμένη η αποσπασματική.<https://d.gr-assets.com/authors/1295276897p8/380538.jpg>

Στο «Δοκίμιο για το μυστήριο της ιστορίας» διακρίνουμε σημεία που αποτελούν κριτική στην ρωμαιοκαθολική Εκκλησία (αδιαφορία η καταστροφή των επιμέρους πολιτισμών, επιμονή σε ιερές γλώσσες, υπερβολική σύνδεση δυτικής Εκκλησίας και πολιτικής εξουσίας κ.α.). Δε θα ήταν άστοχο να πούμε ότι κάποιες από τις θέσεις που εκφράζονται σε αυτό το δοκίμιο υιοθετήθηκαν εν συνεχεία από τη Β' Βατικάνεια Σύνοδο θέτοντας τις βάσεις για την πορεία του ρωμαιοκαθολικισμού στον 21ο αιώνα.

Στο πλαίσιο αυτό ο Jean Daniélou προβάλλει ιδιαιτέρως το ελληνικό παρελθόν της Εκκλησίας μιλώντας για «αιώνιο ελληνισμό της Εκκλησίας» προσπαθώντας να υπερβεί τη λατινική κυριαρχία στη δύση.

Ένα από τα θέματα που τον απασχολούν είναι η ενότητα της Εκκλησίας. Θέτει ως

αφετηρία για την επίτευξη αυτής της ενότητας την υπέρβαση των διαφορών. Αυτή η υπέρβαση, πρέπει να πούμε, δεν σχετίζεται τόσο με θέματα τάξεως και τυπικού, όσο με την υπέρβαση του μίσους προς τον έτερο και με την διάθεση αξιοποίησης στοιχείων που μπορούν να ενισχύσουν την παρουσία της Εκκλησίας στον σύγχρονο κόσμο, μέσα στο πλαίσιο της αλήθειας της Εκκλησίας. Βέβαια, με μία δόση ασάφειας, δηλώνει ότι η προσδοκώμενη άνθιση του χριστιανισμού μπορεί να λειτουργήσει, υπό ποικίλες μορφές μέσα στα πλαίσια της ενότητας.

[Συνεχίζεται]